

שיעור מספר 1 בתיאוריות חברתיות - מבוא

נושאים אדמיניסטרטיביים:

מרצה: שלומי דורון

מבחן לכל סמסטר (א ו-ב)
אמריקאי בלבד, 33 שאלות אמריקאיות ללא בחירה.

איך להשיג את המרצה:

דרך המייל – shlomido@netanya.ac.il

שעות קבלה: שעות לפני השיעור בחדר שלו (סוף המסדרון בקומה הזו בצד שמאל)
טלפון: 054-4997708

חומר המבחן: כל מה שבשיעור, רק מה שבשיעור.

שימו לב: המבחן מוכן כבר מהיום הראשון של הקורס

סרטים:

אין השלמות לסרטים שפוספסו – וכן, הם יופיעו בבחינה.

הגדרות

תיאורייה $\leq$ סכמה, משהו שמסביר מציאות מסוימת
ניקח חברה/קבוצה וניקח תופעה וננתח אותה

מקס וובר

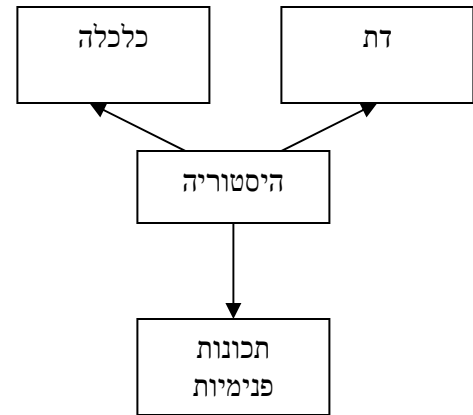
סוציולוג, איש מדעי החברה.

כתב מאמר בשם: האתיקה הפרוטסטנטית ורוח הקפיטליזם

הוא בנה מודל שיכול להסביר תופעות חברתיות שקשורות לחרדים בישראל, לדתיים, לצבא, לשימוש באינטרנט וכדומה

הוא בנה משוואה פשוטה שהיא הבסיס לקורס:

לכל חברה יש היסטוריה (בין אם היא כתובה או לא) התפקיד שלנו (כסוציולוגים) זה ללכת להיסטוריה ולחפש תכונות פנימיות של דת, מה המאפיינים של אותה קבוצה. התכונות הללו תמיד יהיו קשורות לדת או לכלכלה. וזהו הבסיס לשינויים חברתיים.

דוגמא – חרדים בישראל:

חרדים בישראל באופן כללי אינם עובדים. רובם מתפרנסים (89%) אבל לא עובדים.

ממוצע ילודה 14 ילדים למשפחה

פיזור גיאוגרפי: ירושלים, בני-ברק, נתניה, חיפה

מפוזרות ב-297 קבוצות

בעקבות הנתונים הללו אנחנו רואים שחרדים מתנגדים לעבודה כערך (היא לא מרכז החיים) מה שעומד במרכז החיים הוא מודל חשיבה המקדש חברת לומדים (הגבר לומד תורה והאשה דואגת לילדים ומפרנסת) היות וקשה לפרנס משפחות כאלה ללא עבודה נדרשים מקורות הכנסה נוספים (תקציב המדינה, תרומות וכו')

מה הערכים של החברה:

שמירה על קבוצת הלומדים

דוגמא – תופעת הקריעה:

קהילה: חרדית אשכנזית

תופעה: קריעה (כחלק ממנהגי אבלות) על בן או על בת שעזבו את העולם החרדי.

איך נוכל להסביר את התופעה. המטרה של הקריעה היא להסיר את הכתם בשלב השידוך

מסקנה: הסכמה היא דת -> שידוך

דוגמא – פרשת עמנואל:

פרשת עמנואל (הפרדת אשכנזים ספרדים בעמנואל)

קהילה: בית ספר חרדי בעמנואל

תופעה: הפרדה

מה התכונה הפנימית: התבדלות

(קריאה נוספת – לא ניכנע כי עמנו-אל)

דוגמא – גיוס לצבא:

תופעה: אחוז הגיוס (64% מאזרחי המדינה לא עושים שרות סדיר, משאיר 36% שכן)

הערך: צבא העם. ברגע שאחוז ההשתמטות כל כך גבוה, אין לערך הזה תוקף.

קשר לדת וכלכלה:

דת – אחוז המתגייסים הגבוה ביותר הוא כיפות סרוגות
כלכלה – הצבא יוצר פער חברתי כלכלי בגלל משך הזמן של השרות הצבאי שנותן יתרון ללא-מתגייסים.

לסיכום:

וובר בנה תיאוריה חברתית – כלי שבאמצעותו נסביר מציאות